

ВИЩІЙ ОСВІТІ У КРЕМЕНЦІ – 200 РОКІВ!

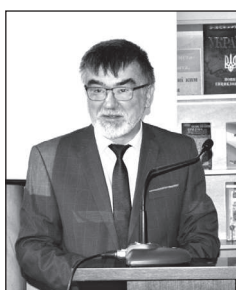
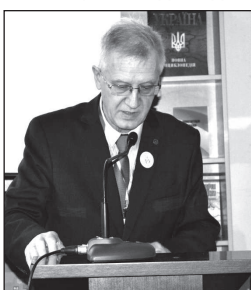
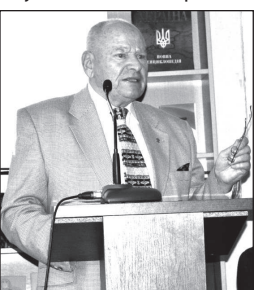
Утвердження вищої освіти на Волині пов'язане з діяльністю навчальних закладів, які формувались у Кременці наприкінці XVIII – на початку XIX століть, зокрема із Волинським ліцеєм, що в 1819 році був реформований з Волинської гімназії в навчальну інституцію з усіма основни-

національно-культурну традицію українства». Професор Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині Анджей Шмит здійснив історичний екскурс з аналітичним акцентом за освітнім маршрутом «Від Волинської гімназії – до Волинського ліцею». Тематично оригінальну і фактологічно

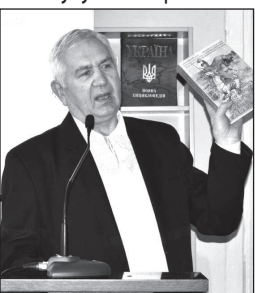

ми ознаками освітньої установи вищого рівня. З нагоди 200-річчя становлення вищої освіти у нашому краї у Кременецькій гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка відбулись ювілейні урочистості з участю представників науки і освіти України та Польщі. Заходи підготовлені та

насичену тему «Забуті школи Кременця (заклади освіти кін. XVIII – поч. XIX століть)» висвітлив доцент нашої академії Володимир Собчук. «Кременець і Кременецький ліцей у польській історіографії» зацікавив професора Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині Анджея Коритка, а «Видатні постаті в літературі українсько-польського пограниччя» привернули увагу члена-кореспондента НАН України, професора Київського НУ ім. Тараса Шевченка Ростислава Радишевського. Професор Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині Барбара Кшиштопа-Чупринська досліджувала «Кременець в англomовних публікаціях XIX століття», а доцент Житомирського ДУ ім. Івана Франка Світлана Коляденко ілюструвала «Неформальний підхід до організації виховного процесу у Волинському ліцеї». Темою виступу представника Остролеського Наукового Товариства ім. Адама Хентніка, професора Януша

здійснені науково-педагогічним колективом академії у співпраці з науковцями Київського НУ ім. Тараса Шевченка, Житомирського ДУ ім. Івана Франка, Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України, Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині, Люблінського політехнічного інституту та Остролеського наукового Товариства ім. Ада-

ма Хентніка (Польща), а також за підтримки Тернопільської обласної ради і Тернопільської облдержадміністрації.

До Організаційного комітету ювілейних урочистостей увійшли голова Тернопільської обласної ради Віктор Овчарук, начальник управління освіти і науки Тернопільської ОДА Ольга Хома, ректор нашої академії, професор Афанасій Ломакович, директор Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка

НАН України, академік Микола Жулинський, проректор Київського НУ ім. Тараса Шевченка, професор Володимир Бугров, проректор Житомирського НУ ім. Івана Франка, професор Наталія Сейко, декан гуманітарного факультету Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині, професор Анджей Шмит, проректор нашої академії, професор Валентина Бенера.

Серцевиною ювілейних заходів стала Міжнародна наукова конференція «Місто Кременець у культурно-освітньому просторі Центрально-Східної Європи», що проходила на трьох наукових платформах: «"Волинські Афіни" на тлі епохи» (модератор – професор Валентина Бенера), «Збереження та утвердження настанності культурно-освітніх традицій Кременця» (модератор – професор Генріх Стронський) і «Трансформації культурно-освітніх традицій протягом віків» (модератор – професор Олександр Дем'янчук).

Наукову платформу «"Волинські Афіни" на тлі епохи» відкрив академік Микола Жулинський доповіддю «Міф України як ідейно-естетична ініціація польського національного пробудження». Академік НАПН України, професор Георгій Філіпчук аналізував «Освіченість як

Голоти став «Тадеуш Чацький у сучасній польській пресі». Інший польський науковець, професор Поморської академії у Слупську Роман Томашевський характеризував «Вищі навчальні заклади у Кременці у довготривалій перспективі та у свідомості академічної спільноти Польщі (1805 – 2019pp.)». З особливою увагою учасники конференції

сприйняли виступ професора Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині та нашої академії Генріха Стронського, котрий здійснив проблемно-аналітичний підхід до питання «Між історією і майбутнім: чи може місто Кременець свій найкращий час розвитку мати попереду?».

Робота другої наукової платформи розпочалась із вивчення конкретної проблеми «Співробітництво Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині з Кременецькою гуманітарно-педагогічною академією ім. Тараса Шевченка: здобутки та перспективи», яку запропонував польський дослідник Павло Петночка. Професор кафедри української філології та суспільних дисциплін нашої академії Ірина Скальська зупинилась на темі

«Європейські освітні тенденції у навчальних закладах Кременця від першої третини XIX століття до сучасності». Історичний формат проблематики розгортали наші науковці: професор Олександр Дем'янчук («Видатні постаті у контексті культурно-освітніх традицій Кременця»), професор Олена Довгань («Значення Кременецького ліцею у розвитку фізичної культури і спорту на Волині у міжвоєнний період») і доцент Володимир Банах («Фізичне виховання на Волині»). Член-кореспондент НАН України, директор Інституту Івана Франка, професор Євген Нахлік ознайомив із «Неоромантичним месіанізмом Івана Франка як оригінальним продовженням месіанізму польських і українських романтиків», а науковець Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна Наталія Філіпчук обрала тему «Музейна педагогіка: українсько-польський дискурс». Професор Львівського НУ ім. Івана Франка Василь Івашків висвітлював питання «Фольклористична діяльність Пантелей-

мона Куліша: польський контекст». Увагою польського науковця Кшиштофа Лозінського заволоділа нестандартна для освітян тема «Продукція і торгівля "лісовими промислами" з Кременця і Волині у другій половині XVI століття».

Третю наукову платформу відкрила тема «Волинський ліцей у становленні університетської педагогічної освіти на Київщині (1833 – 1834 pp.)», яку представила професор НПУ ім. М.П.Драгоманова Наталія Дем'яненко. Науковий інтерес члена-кореспондента НАПН України, професора Алли Бойко викликала «Автономія як принцип освіти сучасного університету». До конкретної кременецької тематики звернувся доцент Переяслав-Хмельницького ДПУ ім.Григорія Сковороди Неля Перхайло («Роль соціальної сфери у розбудові міста Кременця: кінець XIX – початок XX ст.») і доцент Тернопільського НПУ ім. Володимира Гнатюка Тетяна Рожко-Павлишин («Оптимізація дошкільної освіти в умовах міста

Кременця кінця XIX – початку XX ст.»). Діяльність окремих історичних персоналій стала предметом дослідження доцента нашої академії Оксани Легкун («Постать Єжи Гахе крізь призму періодичних видань 20-х – 30-х років XX століття») і доцента НПУ ім. М.П.Драгоманова Ірини Кравченко («Внесок А.Д.Бондаря у розвиток педагогіки вищої школи (60-і – 80-і роки XX ст.)»).

Важливим елементом урочистостей стало відкриття галереї «Фундатори та керівники освітніх закладів м.Кременця», що фактично відображає історію становлення та розвитку вищої освіти у нашому краї в персоналіях. Фотогалерею склали портрети фундаторів Волинської гімназії Тадеуша Чацького і Уго Коллонтая, директорів Волинської гімназії Юзефа Чеха і Алоїза Фелінського, куратора Кременецького ліцею Юліуша Понятовського, директора Кременецького учительського інституту Ульяна Краглюка, ректора Кременецького державного педагогічного інституту Миколи Бригінця, директорів Кременецького педагогічного училища Василя Редька та Генріха Стиранкевича, директорів Кременецького педагогічного коледжу Володимира Стародубця і Василя Яценка та чинного ректора академії, професора Афанасія Ломаковича. Слово про творців, організаторів, реформаторів і очільників нашого навчального закладу виголосила завідувач Музею історії академії Валентина Шпак.

Тоді ж відбулось і відкриття Мультимедійного ресурсного центру вивчення польської мови і культури, сформованого на навчально-матеріальній базі спеціальності «Іноземна філологія» нашої академії у тісній співпраці з польськими науково-освітніми інституціями. Перед присутніми виступила Віце-консул Республіки Польща в Луцьку Тереса Хрущ, завідувач кафедри іноземної філології, доцент Наталія Воронцова і науковець цієї ж кафедри Надія Данік. Ведучою цього дійства була студентка Ірина Бевсюк. Ректор академії, професор Афанасій Ломакович від імені науково-педагогічного та студентського колективів висловив подяку Віце-консулу Тересі Хрущ і голові Товариства польської мови і культури в Кременці Мар'яну Каню, а також вручив представникам Медійному центру бібліотечку фахової літератури.

До програми ювілейних заходів увійшли урочиста хода гостей, викладачів і студентів академії з покладанням квітів до пам'ятників Тарасові Шевченку і Тадеушеві Чацькому, Божественна Літургія у Соборі Преображення Господнього, а також освячення міжконфесійної каплиці, здійснене настоя-

телем Собору Преображення Господнього, о.Володимиром і ксьондзом костелу св. Станіслава в Кременці, о. Лукашем. Ректору академії, професору Афанасієві Ломаковичу від імені Митрополита Епіфанія вручено Орден Святителя Миколая Чудотворця.